

سنڌ اريگيشن اينڊ ڊرينيج اٿارٽي (سيڊا)

سنڌ واٽر اينڊ ايگريڪلچر ٽرانسفارميشن پراجيڪٽ (سوات)

پيهر آبادڪاري جي پاليسي فريم ورڪ جو خلاصو

(سنڌي ترجمو)

نومبر 2022

پراجيڪٽ ڪو آرڊينيشن اينڊ مانيٽرنگ يونٽ

پلاننگ اينڊ ڊولپمنٽ ڊيپارٽمنٽ سنڌ حڪومت

تعارف

هي آبادڪاري پاليسي فريم ورڪ (RPF) سنڌ ايريجيشن اينڊ ڊرينيج اٿارٽي (سيڊا) پاران، سنڌ حڪومت تحت سنڌ جي پاڻي جي ذيلي منصوبن لاءِ زمين جي حصول ۽ آبادڪاري لاءِ سماجي/آبادڪاري منصوبن جي تياري جي هدايت لاءِ تيار ڪيو ويو آهي. ۽ زرعي تبديلي (سوات) پروجيڪٽ. سوات پروجيڪٽ جو مجموعي مقصد وسيع آبپاشي نظام ۽ پاڻي جي وسيلن جي بهتر انتظام ذريعي سنڌ صوبي جي زراعت ۽ ڳوٺاڻي معيشت کي فروغ ڏيڻ آهي.

پروجيڪٽ جا حصا ۽ اثر

ڇهن حصن مان، صرف جزو 2 (سي 2) واٽر سروس پهچائڻ ۽ سي 3/ زرعي ترغيب ۽ سيٽپڪاري ۾ جسماني مداخلتون شامل هونديون جنهن لاءِ زمين جو حصول ۽ لڏپلاڻ ٿي سگهي ٿي. پروجيڪٽ جي تياري لاءِ مالي مدد عالمي بئنڪ ڪري رهي آهي. سي 2 تحت اڪرم واهه جي بحاليءَ جو سب پراجيڪٽ سيڊا تيار ڪيو آهي، سي 3 تحت بين ذيلي پروجيڪٽن جي ابتدائي طور تي نشاندهي ڪئي وئي آهي، جنهن جو بعد ۾ جائزو وٺي ضرورت جي مطابق فيصلو ڪيو ويندو. سي 3 تحت ٽينڊر مداخلتن ۾ زمين جو محدود حصول هوندو. جڏهن ته، ڪجهه ڪمن دوران لڏپلاڻ ٿي سگهي ٿي، مثال طور، سائيت جي مخصوص پروجيڪٽ جي سرگرمين/يا اينٽي انڪروچمينٽ ڊرائيو، آپريشنن جي ڪري، جنهن ۾ غير رسمي آبادگارن/حددخيلن جو بي گهر ٿيڻ شامل آهي جيئن سي 2 تحت اڪرم واهه سب پروجيڪٽ تي عملدرآمد جي صورت ۾ ممڪن آهي، بين حالتن ۾ منصوبي جي مداخلت شايد معاشي بي گهر ٿيڻ يا متاثر ٿيل آبادي جي عارضي منتقلي / رهائش جو سبب بڻجي سگهي ٿي.

آر پي ايف جا مقصد

آر پي ايف کي زمين جي حصول ۽ ٻيهر آبادڪاري جي قوميتانوي فريم ورڪ ۽ عالمي بئنڪ جي او پي/بي پي 4.12 تحت غير رضا ڪارائي آبادڪاري بعد تيار ڪيو ويو آهي ۽ هي منصوبه بندي دوران پيدا ٿيندڙ غير رضا ڪارائي آبادڪاري جي امڪاني اثرن ۽ خطرن جي سڃاڻپ ۽ انتظام لاءِ هڪ رهنمائي ڪندڙ دستاويز هوندو. جيڪي سب پروجيڪٽ تي عملدرآمد دوران امڪاني طور تي سامهون ايندا. آر پي ايف مستقبل ۾ چونڊيل ذيلي منصوبن لاءِ گهربل سماجي اسڪريننگ، سماجي

اثرن جي جائزي، سماجي تحفظ ۽ بحالي جي منصوبن جي تياري دوران رهنمائي ڪندو. جنهن ۾ خطري جي تشخيص/آبادڪاري جي منصوبابندي جا طريقا، قانوني گهرجون، اسٽيڪ هولڊر جي مصروفيت ۽ صلاحون، اثاثن جو اندازو، قابليت ۽ قابليت جو فريم ورڪ، شڪايتن جي ازالو جو ميڪنزم، ادارتي انتظامات، نگراني ۽ تشخيص جو نظام شامل هوندا .

خال، انهن جو تجزيو ۽ آر پي ايف

پاڪستان ۾، قانون ۽ ضابطا جيڪي "عوامي مقصد" منصوبي لاءِ زمين جي حصول کي سنڀاليندا آهن، لينڊ ايڪوزيشن ايڪٽ 1894/ ترميم ٿيل آهي LA. ايڪٽ زمين جي حصول جي عمل کي منظم ڪري ٿو ۽ معاوضي جي ادائينگي صرف حاصل ڪيل زمين جي مالڪن جي عنوان يا رجسٽرڊ مالڪن کي. غير لقب يا غير رسمي آبادگارن / حددخلين کي ايڪٽ ۾ شامل نه ڪيو ويو آهي. ان کان علاوه، ايڪٽ پروجيڪٽ جي ذريعي بي گهر ٿيل خاندانن جي آبادڪاري لاءِ مهيا نٿو ڪري. ايڪٽ تحت معاوضي وارا قدم بي گهر ٿيڻ کان پوءِ جي حالتن ۾ ماڻهن جي برابري يا بهتر زندگي جي حالت مهيا ڪرڻ لاءِ نا مناسب آهن. ان جي ابتڙ، OP4.12 IR حفاظتي پاليسين کي جسماني بي گهر ٿيڻ جي صورت ۾ مدد جي ضرورت آهي (منتقلي، رهائشي زمين جي نقصان، يا پناهه جي نقصان) ۽ معاشي بي گهر ٿيڻ (زمين جي نقصان، اثاثن، اثاثن تائين رسائي، آمدني جا ذريعا، يا معيشت جا ذريعا). (پراجيڪٽ ڊولپمينٽ لاءِ حصول جي نتيجي ۾ ان حقيقت کان سواءِ ته اهڙا نقصان مڪمل آهن يا جزوي، مستقل يا عارضي RPF. پاليسي جي اصولن کي قائم ڪرڻ لاءِ هڪ خال جو تجزيو ڪيو ويو (ٽيبل 3.1)، وڌيڪ اهم اها آهي ته پروجيڪٽ فرقن ۽ خالن کي ڪيئن دور ڪندو، سوات پروجيڪٽ تحت مستقبل ۾ زمين جي حصول ۽ آبادڪاريءَ جي هدايت ڪرڻ لاءِ

اهليت جي معيار جو ميٽرڪس

سمورا متاثر ٿيل خاندان/ فرد، عنوانن کان سواءِ، پروجيڪٽ تحت معاوضي ۽ مدد جا اهل هوندا. متاثر ماڻهن جي مختلف قسمن ۽ انهن جي اهليت کي باب 3 (3.5 معاوضي جي اهليت) ۾ وڌيڪ تفصيل سان بيان ڪيو ويو آهي. پروجيڪٽ متاثر ماڻهن جي مدد لاءِ اضافي وسيلن جي سيٽپ ڪندو، خاص طور تي ڪمزور گروهن (مثال طور، مقامي ماڻهو، غريب ۽ عورتن جي سربراهي وارا گهراڻا، ۽ جيڪي غربت جي لڪير کان هيٺ آهن) انهن جي زندگين کي ۽ بي گهر ٿيل ماڻهن کي بهتر ڪرڻ جي ڪوشش ۾ ڪتب آندا ويندا. معاوضي جي سطح ۽ بحاليءَ جا حقدار استحقاق

ميٽرڪس ۾ ڏنا ويا آهن. ذيلي پروجيڪٽ جي مخصوص آر اي پيز جي تياري دوران انهن تي محتاط نموني سان غور ڪيو ويندو ۽ ڪنهن خاص نقصان ۽/يا حالتن کي پورو ڪرڻ لاءِ ترتيب ڏنو ويندو.

معاوضي جا حقدار	پروجيڪٽ متاثر ماڻهو	تفصيل	اثر جو قسم
<p>- زمين لاءِ ڪو به معاوضو نه ڏنو ويندو جيڪڏهن زمين کي بحال ڪيو وڃي / ڪم مڪمل ٿيڻ کان پوءِ ان جي اڳوڻي معيار تي بحال ڪيو وڃي؛</p> <p>- معاوضو، نقد ۾، سڀني خراب فصلن ۽ وڻن لاءِ.</p> <p>- معاوضو، نقد ۾، آمدني جي نقصان لاءِ، جيڪڏهن ڪو به، عارضي اثرن جي مدت لاءِ</p>	<p>هاري / ٽائيل هولڊر</p>	<p>رسائي تي پابندي نه آهي ۽ موجوده يا ساڳي حالت ۾ زمين جو استعمال اڻڄاتل رهندو</p>	<p>زرعي استعمال جي لائق زمين تي عارضي اثر (اهڙين عارضي اثرن جو عرصو ننڍو هوندو آهي، عام طور تي ننڍن منصوبن لاءِ 3-4 مهينا هوندا آهن ۽ وڏن منصوبن لاءِ وڏا اثر هوندا آهن).</p>

<p>- زمين لاء ڪو به معاوضو نه ڏنو ويندو جيڪڏهن زمين کي بحال ڪيو وڃي / ڪم مڪمل ٿيڻ کان پوءِ ان جي اڳوڻي معيار تي بحال ڪيو وڃي؛</p> <p>- معاوضو، نقد ۾، سڀني خراب فصلن ۽ وڻن لاءِ.</p> <p>- معاوضو، نقد ۾، آمدني جي نقصان لاءِ جيڪڏهن ڪو عارضي اثرن جي مدت لاءِ</p>			
<p>- معاوضو، نقد ۾، سڀني خراب فصلن ۽ وڻن لاءِ.</p> <p>- معاوضو، نقد ۾، آمدني جي نقصان لاءِ جيڪڏهن ڪو عارضي اثرن جي مدت لاءِ</p>			
<p>- نقد معاوضو انهن جي پگهار سان لاڳاپيل</p>			

<p>آهي (جنهن ۾ هڪ قسم جو حصو شامل آهي) منصوبي جي سرگرمين جي ڪري عارضی رکاوٽ جي مدت لاءِ</p>			
<p>معاوضو، نقد ۾، سڀني خراب ٿيل فصلن ۽ وڻن لاءِ، جتي اهي حددخليون ڪندڙ جي ملڪيت آهن.</p> <p>- معاوضو، نقد ۾، آمدني جي نقصان لاءِ جيڪڏهن ڪو عارضی اثرن جي مدت لاءِ</p>			
<p>نئين زمين ۾ ان ڳالهه کي يقيني بڻائين ته پراجيڪٽ جي متاثرن جي معيشت تي ڪو به خراب اثر نه پوي، يا</p> <p>- نقد معاوضو پلس 15% CAS متاثر ٿيل زمين لاءِ متبادل قيمت</p>	<p>رواجي حق</p>	<p>زمين جي استعمال تي تمام خراب اثر، اثر جي شدت کان آزاد</p>	<p>زراعت جي لائق زمين تي مستقل اثر جتي رسائي تي پابندي آهي ۽/يا زمين جو استعمال متاثر ٿيندو</p>

<p>تي مارڪيٽ جي قيمت جي بنياد تي ٽيڪس، رجسٽريشن، ۽ منتقلي جي خرچن کان پاڪ</p>			
<p>- گم ٿيل پلاٽن جي برابر قيمت / پيداوار جي ٻين پلاٽن ۾ ليز جي معاهدي جي تجديد، يا</p> <p>- باقي ليز وارن سالن لاءِ متاثر زمين جي مجموعي پيداوار جي مارڪيٽ قيمت جي برابر نقد (وڌ ۾ وڌ 3 سالن تائين)</p>	<p>ليز هولڊرز (رجسٽر ٿيل هجن يا نه)</p>		
<p>- هڪ ڀيرو (عارضِي اثر) يا ٻه ڀيرا (مستقل اثر).</p> <p>- معيشت جي بحالي جي مدد جي فراهمي (يعني، معيشت جي بحالي واري منصوبي</p>	<p>حصيداري ڪندڙ (رجسٽر ٿيل هجن يا نه)</p>		

<p>۾ شامل ڪرڻ)</p>			
<p>- زرعي سال جي باقي حصي لاءِ نقد معاوضو (جنهن ۾ قسم جا حصا شامل آهن) انهن جي پگهار سان لاڳاپيل آهي.</p> <p>- معيشت جي بحالي ۾ مدد جي فراهمي (يعني، معيشت جي بحالي واري منصوبي ۾ شامل ڪرڻ).</p>	<p>زرعي مزدور پنهنجو معاھدو وڃائي رهيا آهن</p>		
<p>- هڪ وقت جي بحالي لائونس 1 مجموعي فصل جي مارڪيٽ قيمت جي برابر (فصل جي معاوضي کان علاوھ) زمين جي استعمال جي نقصان لاءِ</p>	<p>غير رسمي آبادڪار / حددخليون ڪندڙ</p>		
<p>- هڪ دفعي هاجيڪار</p>	<p>هاري / عنوان رکندڙ</p>	<p>وڌيڪ اثرن لاءِ اضافي</p>	

<p>اثر الاٽونس 1 سال لاءِ متاثر ٿيل زمين جي مجموعي فصل جي مارڪيٽ قيمت جي برابر (سياري ۽ اونھاري جي فصل سميت ۽ معياري فصل جي معاوضي کان اضافي).</p> <p>- جيڪڏهن قانوني مالڪ 10 سيڪڙو کان وڌيڪ زمين وڃائي ٿو ۽ باقي زمين قابل عمل نه آهي، ته زمين جو مالڪ حاصل ڪيل زمين جي پوري پلاٽ جي معاوضي جي دعويٰ ڪرڻ جو اهل آهي.</p>	<p>ليز هولڊرز</p>	<p>شقون</p> <p>i. مجموعي فصل جو 30 سيڪڙو کان وڌيڪ نقصان؛ ii. زمين جو 10 سيڪڙو يا وڌيڪ نقصان</p>	
<p>- هڪ دفعي هاجيڪار اثر الاٽونس جي مارڪيٽ جي قيمت جي برابر آهي فصل جي ضايع ٿيڻ جي (اضافي معياري فصل</p>	<p>حصيداري ڪندڙ (رجسٽر ٿيل هجن يا نه)</p>		

<p>جي معاوضي کان علاوہ)</p>			
<p>هڪ دفعي هاجيڪار اثر الاؤنس 1 سال لاءِ متاثر ٿيل زمين جي مجموعي فصل جي مارڪيٽ قيمت جي برابر (سياري ۽ اونهاري جي فصلن سميت ۽ معياري فصل جي معاوضي کان اضافي)</p>	<p>غير رسمي آبادي/ حددخليون ڪندڙ</p>		
<p>زمين جي معاوضي لاءِ زمين، پلاٽ جي قيمت/جڳهه جي لحاظ کان برابر پلاٽ جي فراهمي جي ذريعي گم ٿيل پلاٽ، يا - نقد معاوضي سان گڏ 15% CAS متاثر ٿيل زمين لاءِ مڪمل متبادل قيمت تي ٽيڪس، رجسٽريشن، ۽</p>	<p>عنوان رکندڙ/ رواجي حقن سان گڏ ماڻهو</p>		<p>رهائشي يا تجارتي زمين</p>

<p>منتقلي جي خرچن کان سواءِ</p>			
<p>3 - مهينن جو ڪرايو يا قيمت باقي ليز جي مدت جي تناسب سان، بشمول ڪو به ذخيرو جيڪي اهي وڃائي سگهن ٿا.</p>	<p>ڪرائي دار / ليز هولڊر</p>		
<p>- موجود متبادل زمين ۾ رهائش/ يا سرڪاري گهٽ ۾ گهٽ اجرت جي هڪڙي مهيني جي برابر هڪڙي خود منتقلي الاؤنس</p>	<p>غير رسمي آبادڪار/ حددخليون ڪندڙ</p>		
<p>- جزوي مستقل اثرن جي صورت ۾، باقي ڍانچي کي بحال ڪرڻ لاءِ مڪمل نقد امداد، ڍانچي جي متاثر ٿيل حصي لاءِ متبادل قيمت</p>	<p>مالڪن - نقد معاوضي جي بدلي جي شرح تي متاثر ٿيل ڍانچو ۽ ٻين مقرر اثاثن کي بچاءِ واري مواد، قيمت ۽ ٽرانزيڪشن جي</p>	<p>ڍانچن جو مڪمل نقصان؛ ڍانچن جو جزوي نقصان؛ هلندڙ معمولي</p>	<p>گهر/ اڏاوتون</p>

<p>تي معاوضي کان علاوہ</p>	<p>خرچن کان آزاد</p>	<p>جوڙجڪ؛ kiosks ۽ عارضي ڍانچا</p>	
<p>- متاثر ٿيل نوڪر وصول ڪندا نقد معاوضو قيمت جي تناسب سان باقي ليز جي مدت جي مدت، يا تي مهينا، جيڪو به وڌيڪ هجي.</p>	<p>مقاطعيدار</p>	<p>ڍانچن جو مڪمل نقصان؛ ڍانچن جو جزوي نقصان؛ هلندڙ معمولي جوڙجڪ؛ kiosks ۽ عارضي ڍانچا</p>	<p>گهر / اڏاوتون</p>
<p>- فصل معاوضو نقد رقم ۾ مڪمل مارڪيٽ جي شرح تي هڪ فصل لاءِ (يا ته سياري يا اونهاري) منصوبي جي سرگرمين جي اثرن لاءِ ڊفالت طور. - ٻين سڀني فصلن جي نقصان جو معاوضو مارڪيٽ جي قيمتن تي اصل نقصان جي</p>	<p>پراجيڪٽ مان متاثر ٿيندڙ فصلن جا سمورا مالڪ (بشمول حددخليون ڪندڙ)</p>	<p>فصل متاثر ٿيا</p>	<p>فصل</p>

<p>بنياد تي ڏنو ويندو</p>			
<p>ٽمبر / ڪاٺ جي وڻن لاءِ، معاوضو وڻ جي ڪاٺ جي مواد جي مارڪيٽ قيمت تي هوندو.</p> <p>- ميوي جا وڻ: نقد معاوضي جي بنياد تي گم ٿيل پيداوار جي پوري مدت لاءِ گهربل پيداوار جي وڻ کي ٻيهر قائم ڪرڻ جي ضرورت آهي.</p>	<p>پراجيڪٽ مان متاثر ٿيندڙ وڻن جا سمورا مالڪ (بشمول حددخليون ڪندڙ)</p>	<p>وڻ متاثر ٿيا</p>	<p>وڻ</p>
<p>ڪاروبار مالڪ: (i) نقد معاوضو هڪ سال جي آمدني جي برابر، جيڪڏهن نقصان مستقل آهي؛ (ii) عارضي نقصان جي صورت ۾، نقد معاوضو ڪاروبار جي</p>	<p>سمورا پراجيڪٽ مان متاثر ٿيندڙ (بشمول حددخليون ڪندڙ، زرعي مزدور)</p>	<p>ڪاروبار يا روزگار جو عارضي يا مستقل نقصان</p>	<p>ڪاروبار/ روزگار</p>

<p>مداخلت جي مدت جي برابر آهي وڌ ۾ وڌ ڇهن مهينن تائين يا تعميراتي سرگرمي جي بنياد تي آمدني جي نقصان جي مدت کي ڏيکيندي.</p> <p>- مزدور/ملازمت: وڌ ۾ وڌ ٽن مهينن تائين ڪاروبار جي وقفي جي مدت لاءِ گم ٿيل اجرت جي معاوضي (بنيادي ضرورتن جي قيمت (CBN) جي بنياد تي حساب ڪئي وڃي، جيڪا في الحال 3,030 رپيا في ماڻهو في مهينو آهي)</p>			
<p>هڪ مهيني لاءِ ٽرانسپورٽ جي خرچن ۽ معيشت جي خرچن کي پورو ڪرڻ لاءِ ڪافي الاؤنس جي فراهمي (سي بي اين) في شخص جي بنياد تي</p>	<p>پراجيڪٽ مان متاثر ٿي سمورا منتقلي ڪندڙ</p>	<p>ٽرانسپورٽ ۽ عبوري معيشت جو خرچ</p>	<p>لڏپلاڻ</p>

<p>حساب ڪيو وڃي)</p>			
<p>متاثر ٿيل اڏاوتن/ يوٽيلٽيز جي بحالي/ متبادل (يعني) مسجدون، فوت برج، روڊ، اسڪول، صحت مرڪز)</p>	<p>متاثر ٿيل ڪميونٽي</p>	<p>مسجدون، پيادل پل، روڊ، اسڪول، صحت مرڪز</p>	<p>ڪميونٽي جا اثاڻا</p>
<p>معيشت جي بحالي جي مدد جي حساب سان هڪڙي وقت جي معيشت امداد الاؤنس (سي بي اين في شخص جي حساب سان حساب ڪيو وڃي).</p> <p>- تعمير يا آپريشن دوران عارضي يا مستقل ملازمت، جتي ممڪن هجي.</p> <p>- هڪ دفعي جي فراهمي. 50,000 رپيا منتقلي امداد ٽرانسپورٽ خرچن کي پورو ڪرڻ لاءِ، جتي</p>	<p>پراجيڪٽ مان متاثر ٿيندڙ ڪمزور ماڻهو</p>	<p>غربت جي لڪير کان هيٺ گهرن؛ عورتن جي سربراهي گهرن؛ معذور ماڻهن.</p>	<p>ڪمزور PAPs جي معيشت</p>

لاڳو ٿئي ٿي			
ورلڊ بئنڪ جي آپريشنل پاليسين مطابق پروجيڪٽ تي عملدرآمد دوران مناسب نموني سان ڊيل ڪيو وڃي	پراجيڪٽ مان متاثر ٿيندڙ سمورا ماڻهو	غير امڪاني اثر	اڻڄاتل نقصان

ذيلي منصوبن جي علائقن ۾ اسٽيڪ هولڊرز سان صلاح

آر پي ايف لاءِ سب پروجيڪٽ وارن علائقن ۾ پرائمري ۽ سيڪنڊري اسٽيڪ هولڊرز سان صلاح مشورا ڪيا ويا. مشاورتي گڏجاڻين جو مقصد ذيلي پروجيڪٽ جي علائقي ۾ مقامي برادرين جي وچ ۾ رابطا ڪاري قائم ڪرڻ ۽ آبادڪاري جي اصولن جي وضاحت ڪرڻ ۽ منصوبي تي عملدرآمد دوران ذيلي منصوبن کي ڪيئن چونڊيو ويو جي آگاهي ڏيڻ هو. ڳوٺ جي سطح تي اوپن فورمز ۽ فوڪس گروپ ڊڪشنس ذريعي منصوبي جي علائقي ۾ ڪمزور برادرين سان تفصيلي صلاح مشورا ڪيا ويا. اداري جي اسٽيڪ هولڊرز سان مشاورتي اجلاس پڻ منعقد ڪيا ويا. شرڪت ڪندڙن ۾ سرڪاري آفيسر، مقامي حڪومتن جا نمائندا، زراعت، آبپاشي ۽ پيلن جي کاتن جا نمائندا شامل هئا. مجموعي طور تي 33 گڏجاڻيون منعقد ڪيون ويون جن ۾ 123 ڄڻن شرڪت ڪئي. ضميمه 3 ۾ ڳوٺ/ڪميونٽي سطح جي گڏجاڻين ۾ شرڪت ڪندڙن جي فهرست ۽ اين جي اوز ۽ اداري اسٽيڪ هولڊرز سان سندن شرڪت شامل آهي. آر پي ايف جو عوامي پڌرنامو منصوبي تي عملدرآمد جي سموري عرصي دوران جاري رهندو. آر پي ايف جو ايگزيڪيوٽو خلاصو سنڌي ٻولي ۾ موجود هوندو. هڪ ڀيرو ذيلي پروجيڪٽ مخصوص آر پي ايز تيار ڪيا ويندا ۽ منصوبي تي عمل درآمد دوران منظور ڪيا ويندا، آر پي ايز کي ان مطابق ظاهر ڪيو ويندو.

ادارتي فرير ورڪ ۽ جي آر ايم

پروجيڪٽ ايگزيڪيوٽو ايجنسي جي طور تي، سيدا آر پي ايف تي عمل درآمد لاءِ ذميوار هوندي. هن آر پي ايف جي اهلين ۽ اهلين جي شقن تي اتفاق ۽ قائم ڪيل معيار لاڳو ڪندڙ ادارن تي پابند آهن ۽ پروجيڪٽ تي عمل ڪرڻ دوران گهربل يا ضروري سمجهي اپڊيٽ ٿي سگهن ٿا. آر پي ايف وٽ مقامي ماهرن طرفان عملي جي تربيت ۽ سندن صلاحيتون وڌائڻ جا انتظام آهن ته جيئن مختلف ذيلي منصوبن تي عمل ڪرڻ ۾ شامل ادارن وٽ ٽيڪنيڪل، مئنيجمينٽ ۽ ٻيون صلاحيتون هجن جيڪي آبادڪاريءَ سان لاڳاپيل هجن، پنهنجو ڪردار ۽ ذميواريون موثر ۽ بروقت ادا ڪري سگهن. آر پي ايف تي عمل درآمد لاءِ تخميني لاڳت 37.0 ملين آهي. جيڪي فنڊس سوات جي پي سي ون ۾ شامل ڪيو ويندو.

سيدا اڳ ۾ ئي اڪرم واهه سب پراجيڪٽ لاءِ تڪرار يا شڪايتن جي حل لاءِ هڪ شڪايتن جي ازالو جو نظام قائم ڪري چڪو آهي. 10 ضلعن ۾ سوات پروجيڪٽ جي پوري دائري اختيار ڪي ڍڪڻ لاءِ گهربل هڪ گھڻ-ٽيئر سسٽم جي ضرورت سان باقي سب پروجيڪٽن ۾ شڪايت جو عمل گھڻو ڪري ساڳيو ئي رهندو. جيڪو جي آر ايم جي بيان ڪيل طريقن ۾ شامل آهي، شڪايتون داخل ڪرڻ ۽ حقدارن ۽ مدد تي تڪرار، ۽ انهن کي مقامي طور تي حل ڪرڻ لاءِ موثر حفاظتي انتظامن ۽ منصوبي تي عمل درآمد کي آسان بڻائي سگھجي ٿو. جي آر ايم ۾ جنس جي بنياد تي تشدد (جي بي وي) تي ڌيان ڏيڻ ۽ پروجيڪٽ جي تعمير دوران انڊرين لڏپلاڻ ڪندڙن ۽ پروجيڪٽ جي ڪارڪنن پاران مقامي عورتن جي جنسي استحصال تي ڌيان ڏيڻ گھرجي جيڪي مقامي قدامت پسند، ثقافتي حوالي سان، اهڙا واقعا جن جا امڪان تمام گھٽ آهن رونما ٿين ته پروجيڪٽ مئنيجمينٽ يونٽ، نيڪيدار جي سهڪار سان عالمي بئنڪ جي جي بي وي جي هدايتن جي مطابق عملي قدم کڻندو.

نگراني ۽ تشخيص

سيدا جو سوات پروجيڪٽ لاءِ نگراني ۽ تشخيص جو نظام سڀني ذيلي پروجيڪٽن تي مشتمل آهي. مستقبل جي سب پروجيڪٽن لاءِ نگراني ۽ تشخيص جو نظام اڪرم واهه جي ذيلي پروجيڪٽ سان

جوڙيا ويندا ۽ ٻين ذيلي منصوبن جي صورت ۾ مناسب طريقي سان عمل ڪيو ويندو. ذيلي پروجيڪٽن ۾ نگرانيءَ جو ابتدائي ڌيان منصوبابندي ۽ ٻين محنتي سرگرمين تي وڌيڪ هوندو. ايم اينڊ اي وٽ اندروني ۽ بيروني آزاد نگراني جا انتظام هوندا، جيڪي استعمال ٿيل طريقن کي ملايو ويندو ته جيئن اوزارن ۽ ٽيڪنڪ جي وسيع رينج جي استعمال جي اجازت ڏني وڃي (مثال طور، اهم معلوماتي انٽرويو، ايف جي ڊيز، ڳوٺن جي سطح تي ملاقاتون، تفصيلي انٽرويو، رسمي ۽ غير رسمي سروي) ۽ سڌو سنئون مشاهدو). ڊيٽا گڏ ڪرڻ لاءِ (i) پروجيڪٽ تي عمل درآمد دوران جاري پيش رفت جو جائزو وٺڻ ۽ (ii) اي پي ۽ متاثر برادرين جي پروجيڪٽ کان اڳ ۽ پوءِ واري حالت. هڪ ٻاهريون آزاد مانيٽر/ماهر آبادڪاري جي انتظام ۽ ان جي نتيجن کان پوءِ هڪ عملدرآمد آڊٽ ڪندو اهو معلوم ڪرڻ لاءِ ته ڇا آر اي پيز جا مقصد پورا ٿيا ۽ عوام مضمئن آهي. نگراني ۽ آزاد تشخيص رپورٽون باقاعده وقفن تي تيار ڪيون ويون وينديون. سڀدا انتظاميا عالمي بئنڪ سان اهي رپورٽون شيئر ڪندي ۽ پروجيڪٽ جي ويب سائيٽ تي پوسٽ ڪيون وينديون.

ختم شد.....